

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

Nacrt Prijedloga zakona br. ____

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZBORU ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ
REPUBLIKE HRVATSKE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2013.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU
ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ REPUBLIKE HRVATSKE, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 144. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TRABAJU UREDITI
ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ DONOŠENJA ZAKONA
PROISTEĆI**

Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10. i 23/13.) usklađen je s Direktivom Vijeća 93/109/EZ, od 6. prosinca 1993., o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava glasa i kandidiranja na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici koje nisu državljani.

Prema Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Povelji Europske unije o temeljnim pravima, svaki građanin Europske unije ima pravo ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj ima prebivalište. Postupak ostvarivanja tog prava određen je Direktivom Vijeća 93/109/EZ, od 6. prosinca 1993., o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.

Navedenom Direktivnom je propisano da građanin Unije, prilikom podnošenja prijave za kandidaturu u državi članici koja nije njegova matična država, mora predložiti potvrdu nadležnih tijela matične države članice, kojom dokazuje da nije lišen prava na kandidiranje u toj državi članici ili da tim vlastima takva diskvalifikacija nije poznata.

Zbog poteškoća na koje građani nailaze prilikom utvrđivanja koja su tijela ovlaštena izdati navedenu potvrdu i prilikom pravovremenog dobivanja takve potvrde, Direktivom Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani, ukinuta je obveza podnošenja takve potvrde za navedene građane te je zamijenjena izjavom koju dotični građani Unije dostavljaju prilikom podnošenja prijave za kandidaturu, kojom potvrđuju da u matičnoj državi nisu lišeni prava na kandidiranje na izborima za Europski parlament.

Sukladno navedenom, Prijedlogom ovog Zakona predlaže se usklađivanje Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske sa Direktivom Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državi članici čiji nisu državljani.

Prijedlogom zakona također se omogućuje glasovanje slijepih osoba uz pomoć pratitelja ili matrice za samostalno glasovanje čime se omogućuje ostvarivanje prava na samostalno glasovanje i onim slijepim osobama koje nisu pismene, što glasovanje na Braellovom pismu, koje je propisno važećim Zakonom, ne omogućuje.

Prijedlogom zakona se ujedno predlaže brisati odredbu članka 46. stavka 2. Zakona, kojom se utvrđuje da glasovanje u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske traje dva dana, radi usklađivanja sa odredbom članka 7. Zakona kojom je određeno da se izbori provode u nedjelju, dakle glasovanje je samo jedan dan.

To su ujedno osnovna pitanja koja se predlaže urediti ovim Prijedlogom zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstava u državnom proračunu.

IV. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE OVOGA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 206. Poslovnika Hrvatskog sabora predviđeno je da se po hitnom postupku donose se zakoni koji se usklađuju s dokumentima Europske unije ako to zatraži predlagatelj. Direktivom Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državni članici čiji nisu državljani, propisano je da države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 28. siječnja 2014. godine. Radi mogućnosti donošenja ovog Zakona u navedenom roku, predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Uz Prijedlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, prilaže se tekst odredbi Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10. i 23/13.) koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10. i 23/13) u članku 1.a stavku 1. podstavak 1. mijenja se i glasi:

„ – Direktiva Vijeća 93/109/EZ, od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 329, 30.12.2013.);“

Iza podstavka 1. dodaje se novi podstavak 2. koji glasi:

„- Direktiva Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. o izmjeni Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 26, 26.1.2013.);“.

Dosadašnji podstavak 2. postaje podstavak 3.

Članak 2.

U članku 4. stavcima 2., 3. i 4. riječi: „popis birača“ zamjenjuju se riječima: „registar birača“, a riječi: „popisima birača“ u stavku 3. zamjenjuju se riječima: „registru birača“.

Članak 3.

U članku 5. stavku 2. riječi: „pojedinačnom presudom u kaznenom postupku ili presudom u građanskom postupku nisu lišeni prava na kandidiranje“ zamjenjuju se riječima: „pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, nisu lišeni prava na kandidiranje i da su upisani u registar birača Republike Hrvatske.“.

Članak 4.

U članku 6. stavak 3. mijenja se i glasi:

„Ministarstvo nadležno za registar birača obavijestiti će druge države članice Europske unije o tome koji su njihovi državljani upisani u registar birača Republike Hrvatske.“.

Članak 5.

U članku 11. stavku 1. iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

„5. ako je pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, lišen prava na kandidiranje.“.

Dosadašnja točka 5. postaje točka 6.

Članak 6.

U članku 16. stavku 1. mijenja se i glasi:

„Ako se na kandidacijskoj listi nalazi kandidat državljanin druge države članice Europske unije, uz kandidacijsku listu mora biti priložena izjava kandidata državljanina druge države članice Europske unije, u kojoj je navedeno njegovo državljanstvo, datum i mjesto rođenja, posljednja adresa u matičnoj državi članici i adresa njegova prebivališta u Republici Hrvatskoj, gdje je to primjenljivo i mjesto ili izborna jedinica u matičnoj državi članici na kojem biračkom popisu je njegovo ime posljednje stavljeno, izjava da se ne kandidira na izborima za Europski parlament niti u jednoj drugoj državi članici Europske unije te izjava da pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi članici.“

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 2. mijenja se i glasi:

„Državno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost kandidacijske liste iz stavka 1. ovoga članka. O pravovaljanosti liste Državno izborno povjerenstvo dužno je pisano izvijestiti kandidata iz stavka 1. ovoga članka i predlagatelja kandidacijske liste na kojoj se nalazi kandidat.“

Dosadašnji stavak 4. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

„Ako uz kandidacijsku listu nije priložena izjava državljanina druge države članice Europske unije da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, kandidacijska lista na kojoj se nalazi smatra se nepravovaljanom.“

Iza dosadašnjeg stavka 4. koji je postao stavak 3. dodaju se stavci 4., 5., 6., 7. i 8. koji glase:

„Državno izborno povjerenstvo će po prijemu kandidacijske liste iz stavka 1. ovoga članka, uz koju je priložena izjava kandidata da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, bez odgode zatražiti od matične države članice putem ministarstva nadležnog za registar birača provjeru izjave kandidata.

Ako Državno izborno povjerenstvo do objave zbirne liste svih pravovaljano predloženih lista te imena i prezimena kandidata ne zaprimi obavijest matične države članice o provjeri izjave kandidata da nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državi, kandidacijska lista smatrati će se pravovaljanom.

Ako Državno izborno povjerenstvo nakon isteka roka za predaju kandidacijskih lista, a sve do 21 dan prije dana održavanja izbora zaprimi obavijest matične države članice suprotnu

sadržaju izjave kandidata, političke stranke koje su predložile tog kandidata, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata.

Ako političke stranke, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu, ne predlože novog kandidata sukladno stavku 6. ovoga članka, kao i u slučaju ako je obavijest matične države članice, suprotna sadržaju izjave kandidata, zaprimljena u vremenu kraćem od 21 dan do dana održavanja izbora, lista će se smatrati pravovaljanom bez tog kandidata.

Ministarstvo nadležno za registar birača će na zahtjev druge države članice Europske unije, najkasnije u roku od 5 radnih dana od dana primitka zahtjeva ili kada je to moguće u kraćem roku prema zahtjevu države članice, dostaviti informaciju o tome da li je državljanin Republike Hrvatske koji se u toj državi članici kandidira za člana u Europski parlament, lišen prava kandidiranja u Republici Hrvatskoj.“.

Članak 7.

U članku 20. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu od dana objave pravovaljano predloženih lista, političke stranke koje su predložile tog kandidata, odnosno birači koji su predložili kandidacijsku listu na kojoj se nalazi taj kandidat, mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do 21 dan prije dana održavanja izbora.“.

Članak 8.

U članku 40. stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavka 5. postaje stavak 4.

Članak 9.

U članku 46. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

Članak 10.

U članku 49. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Slijepe osobe imaju pravo glasovati uz pomoć druge osobe (pratitelja) koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste odnosno ispred imena i prezimena kandidata za koje birač glasuje ili matrice za samostalno glasovanje.“

Stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

„Državno izborno povjerenstvo donijeti će posebnu uputu o glasovanju slijepih osoba.“.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 4. i 5.

Članak 11.

U članku 72. riječi: „birači koji su predložili kandidate“ zamjenjuju se riječima: „birači koji su predložili kandidacijske liste grupe birača“.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

Ovom odredbom utvrđuje se da Zakon sadrži odredbe koje su u skladu s Direktivom Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državni članici čiji nisu državljani. Ujedno se u članku 1a. podstavku 1. Zakona, naziv Direktive 93/109/EZ u prijevodu na hrvatski jezik, usklađuje s nazivom iz finalnog prijevoda navedene Direktive koji je pripremljen za službenu objavu u Službenom listu Europske unije, koji je trenutno dostupan na internetskoj stranici eur-lex-europa.eu.

Uz članak 2.

Ovom se odredbom vrši terminološko usklađivanje sa Zakonom o registru birača.

Uz članak 3.

Ovom odredbom se utvrđuje da za člana u Europski parlament mogu biti birani državljani druge državne članice Europske unije, pod uvjetom da u Republici Hrvatskoj i državni članici Europske unije čiju su državljani, pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, nisu lišeni prava na kandidiranje. Odredba se time usklađuje s člankom 1. stavkom 1. (a) Direktive Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava na kandidiranje na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državni članici čiji nisu državljani, kojim je propisano: „Svaki građanin Unije koji prebiva u državi članici čiji nije državljanin i koji je pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom, pod uvjetom da potonja podliježe pravnim lijekovima, lišen prava na kandidiranje u skladu sa zakonom države članice prebivališta ili zakonom njegove matične države članice, izostavljen je iz ostvarivanja tog prava u državi članici u kojoj ima prebivalište u izborima za Europski parlament“. Ujedno se, kao uvjet za pravo kandidiranja državljana druge države članice Europske unije na izborima za Europski parlament, izričekom utvrđuje i činjenica da je upisan u registar birača Republike Hrvatske, radi izjednačavanja sa uvjetima koje za ostvarivanje prava kandidiranja imaju državljani Republike Hrvatske. Odredba se time dodatno usklađuje s člankom 3. Direktive Vijeća 93/109/EZ, od 6. prosinca 1993., o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava glasa i kandidiranja na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici koje nisu državljani, prema kojoj odredbi pravo glasovanja i kandidiranja za Europski parlament u državi članici prebivališta imaju državljani druge države članice koji zadovoljavaju iste uvjete u odnosu na pravo glasa i kandidiranja kao i one koje ta država nameće svojim vlastitim državljanima. (Obveza upisa u popis birača (registar birača) državljana druge države članice Europske unije, propisana je važećim Zakonom samo u odnosu na ostvarivanje prava glasovanja na izborima za Europski parlament, (članak 4. važećeg Zakona), a nije propisana i za ostvarivanje prava na kandidiranje).

Uz članak 4.

Ovom odredbom se utvrđuje da Ministarstvo uprave obavještava druge države članice o tome koji su njihovi državljani upisani u registar birača Republike Hrvatske, za razliku od dosadašnjeg rješenja prema kojem je druge države članice o tome izvještavalo Državo izborno povjerenstvo putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Uz članak 5.

Ovom odredbom se utvrđuje da članu Europskog parlamenta prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran, ako je pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, lišen prava na kandidiranje. Odredba se time usklađuje s člankom 1. stavkom 1 (c) točkom 4. Direktive Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava na kandidiranje na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državni članici čiji nisu državljani, kojom je propisano, pored ostalog, da država članica poduzima potrebne mjere u skladu sa svojim nacionalnim pravom, kako bi spriječila osobu koja je lišena prava na kandidiranje u matičnoj državi, da provede svoj mandat.

Uz članak 6.

Ovom odredbom se utvrđuje da uz listu kandidata na kojoj se nalazi kandidat državljanin druge države članice Europske unije mora biti priložena izjava tog kandidata da pojedinačnom sudskom presudom ili administrativnom odlukom protiv koje je dopušten pravni lijek, nije lišen prava na kandidiranje u matičnoj državni članici. Ujedno se utvrđuje da u izjavi kandidata u kojoj se navodi njegovo državljanstvo, treba biti naveden i datum i mjesto rođenja, te posljednja adresa u matičnoj državi članici. Odredbom se također utvrđuje način provjere izjave kandidata te postupanja u slučajevima ako država članica ne dostavi obavijest o izjavi kandidata u određenom roku, odnosno ako je obavijest države članice suprotna izjavi kandidata. Odredba se time usklađuje s člankom 1. stavkom 1. (b) i (c) i stavkom 2. Direktive Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. godine o izmjeni Direktive 93/109/EZ o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava na kandidiranje na izborima za Europski parlament građana Unije s prebivalištem u državni članici čiji nisu državljani. Ovom odredbom ujedno je u članku 16. Zakona brisana dosadašnja odredba stavka 4., iz razloga što pravo na podnošenja prigovora i žalbe Ustavnom sudu od strane kandidata državljanina druge države članice Europske unije nije potrebno posebno propisivati jer je isto već sadržano o odredbama ovoga Zakona o zaštiti izbornog prava.

Uz članak 7.

Ovom odredbom se u članku 20. stavku 1. Zakona mijenja rok u kojem političke stranke mogu predložiti novog kandidata umjesto kandidata koji je umro, te se umjesto dosadašnjeg roka - do 10 dana prije dana održavanja izbora, utvrđuje rok -do 21 dan prije dana održavanja izbora, a radi mogućnosti pravovremene tehničke pripreme za provedbu izbora. Ujedno se isto pravo utvrđuje i za birače koji su predložili kandidacijsku listu, a ne samo za političke stranke, kako je bilo utvrđeno dosadašnjom odredbom.

Uz članak 8.

Ovom odredbom se u članku 40. Zakona briše stavak 4. kojim je propisano da se glasački listić može tiskati i na Braillevom pismu, radi usklađivanja sa člankom 11. Prijedloga zakona, kojim se glasovanje slijepih osoba uređuje na drugačiji način (uz pomoć pratitelja ili matrice za samostalno glasovanje).

Uz članak 9.

Ovom odredbom se u članku 46. Zakona briše stavak 2. kojim je propisano da glasovanje u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske traje dva dana s time da

završava na dan kada završava glasovanje u Republici Hrvatskoj, radi usklađivanja s člankom 7. stavkom 4. kojim je propisano da je dan provedbe izbora nedjelja.

Uz članak 10.

Ovom odredbom se propisuje da slijepe osobe imaju pravo glasovati uz pomoć pratitelja ili matrice za samostalno glasovanje, za razliku od dosadašnjeg rješenja prema kojem slijepe osobe glasuju na glasačkom listiću na Braillevom pismu.

Uz članak 11.

Ovom odredbom se u članku 72. stavku 1. Zakona usklađuje izričaj prema ostalim odredbama Zakona, sukladno kojima birači predlažu kandidacijske liste, a ne kandidate.

Uz članak 12.

Ovom odredbom se utvrđuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

Tekst odredbi Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10. i 23/13.), koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju:

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Direktiva Vijeća 93/109/EZ, od 6. prosinca 1993., o detaljnom utvrđivanju postupka ostvarivanja prava glasa i kandidiranja na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici koje nisu državljanji;
- Akt o izboru predstavnika Europskog parlamenta neposrednim općim glasovanjem od 18. studenoga 1999., verzija od 11. veljače 2004. (Konsolidirana verzija koja uključuje Akt od 20. rujna 1976. (OJEC L 278 of 08.10.1976, p. 5) i izmjene i dopune uvedene člankom 10. Akta o pristupanju Grčke Europskim zajednicama, člankom 10. Akta o pristupanju Španjolske i Portugala Europskim zajednicama, Odlukom 93/81/Euratom, ECSC, EEZ Vijeća od 1. veljače 1993. (OJEC L 33 of 09.02.1993, p. 15), člankom 11. Akta o pristupanju Austrije, Švedske i Finske Europskoj uniji i člankom 5. Amsterdamskog ugovora, od 2. listopada 1997. (OJEC C 340 of 10. 11. 1997, p. 1).

Članak 4.

Članove u Europski parlament biraju, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava, svi hrvatski državljanji koji imaju biračko pravo.

Pod istim uvjetima koji vrijede za hrvatske državljane, članove u Europski parlament mogu birati državljani druge države članice Europske unije koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o strancima (u daljnjem tekstu: državljani druge države članice Europske unije), ako nadležnom tijelu koji vodi popis birača podnesu zahtjev za upis u popis birača najkasnije 30 dana prije dana izbora. Uz zahtjev za upis u popis birača državljani druge države članice Europske unije dužni su predložiti izjavu u kojoj je navedeno njihovo državljanstvo, adresa njihova prebivališta u Republici Hrvatskoj, gdje je to primjenljivo i mjesto ili izbornu jedinicu u matičnoj državi članici na kojem biračkom popisu je njegovo ime posljednje stavljeno, izjavu da će ostvariti pravo glasa samo u Republici Hrvatskoj i izjavu da nije lišen prava glasanja u državi članici Europske unije čiji je državljanin.

Na postupak upisa u popis birača i zaštitu prava osoba iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se zakonske odredbe o popisima birača.

Nadležno tijelo koje vodi popis birača dužno je izvijestiti Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izborno povjerenstvo) o upisu u popis birača državljana druge države članice Europske unije, u roku od 8 dana od dana upisa.

Članak 5.

Za člana u Europski parlament može biti biran hrvatski državljanin koji ima biračko pravo.

Za člana u Europski parlament mogu biti birani državljani druge države članice Europske unije koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o strancima ako zadovoljavaju uvjete za ostvarivanje prava kandidiranja propisane ovim Zakonom i pod uvjetom da u Republici Hrvatskoj i državi članici Europske unije čiji su državljani, pojedinačnom presudom u kaznenom postupku ili presudom u građanskom postupku nisu lišeni prava na kandidiranje.

Članak 6.

Ako je pravo glasovanja i kandidiranja na izborima za člana u Europski parlament državljanin druge države članice Europske unije ostvario u Republici Hrvatskoj, to pravo ne može ostvariti u matičnoj državi članici Europske unije, niti u drugoj državi članici Europske unije, na istim izborima.

Državljanin Republike Hrvatske koji ostvari pravo na glasovanje i kandidiranje na izborima za člana u Europski parlament u drugoj državi članici Europske unije, ne može ostvariti pravo na glasovanje i kandidiranje na istim izborima za člana Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj, niti u drugoj državi članici Europske unije, na istim izborima.

Državno izborno povjerenstvo obavijestit će putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove druge države članice Europske unije o tome koji su njihovi državljani upisani u popis birača Republike Hrvatske i koji se kandidiraju.

O načinu ostvarivanja prava glasovanja i kandidiranja državljanina druge države članice Europske unije za člana Europskog parlamenta, Državno izborno povjerenstvo dužno je izvijestiti javnost sredstvima javnog priopćavanja.

Članak 11.

Članu Europskog parlamenta prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,
2. ukoliko za vrijeme trajanja mandata prihvati obnašanje dužnosti koja se prema odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom,
3. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,
4. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,
5. smrću.

Članak 16.

Ako se na listi kandidata nalazi kandidat državljanin druge države članice Europske unije, uz listu kandidata mora biti priložena izjava kandidata državljanina druge države članice Europske unije, u kojoj je navedeno njegovo državljanstvo i adresa njegova prebivališta u Republici Hrvatskoj, gdje je to primjenljivo i mjesto ili izborna jedinica u matičnoj državi članici na kojem biračkom popisu je njegovo ime posljednje stavljeno, izjava da se ne kandidira na izborima za Europski parlament niti u jednoj drugoj državi članici Europske unije i dokaz, odnosno dokument nadležnih organa vlasti države čiji je državljanin kojim potvrđuje da nije lišen prava da se kandidira u toj državi ili dokument da takva diskvalifikacija u toj državi nije poznata.

U slučaju da kandidat iz stavka 1. ovoga članka ne dostavi Državnom izbornom povjerenstvu dokaz odnosno dokument nadležnih organa vlasti države čiji je državljanin kojim potvrđuje da nije lišen prava da se kandidira u toj državi ili dokument da takva diskvalifikacija u toj državi nije poznata, njegova kandidatura smatra se nepravovaljanom.

Državno izborno povjerenstvo utvrđuje pravovaljanost liste kandidata iz stavka 1. ovoga članka. O pravovaljanosti liste Državno izborno povjerenstvo dužno je pismeno izvijestiti kandidata iz stavka 1. ovoga članka.

U slučaju da Državno izborno povjerenstvo listu kandidata iz stavka 1. ovoga članka proglasi nepravovaljanom, kandidat državljanin druge države članice Europske unije ima pravo prigovora Državnom izbornom povjerenstvu, odnosno u drugom stupnju pravo žalbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske sukladno odredbama ovoga Zakona o zaštiti izbornog prava.

Članak 20.

Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu od dana objave pravovaljano predloženih lista, političke stranke koje su kandidirale predloženog člana mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, odnosno zamjenika, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do 10 dana prije dana održavanja izbora.

Ako neki od kandidata na listama za izbor članova u Europski parlament umre u vremenu kraćem od 10 dana prije dana održavanja izbora, lista kandidata smatrat će se pravovaljanom.

Članak 40.

Glasovanje se obavlja osobno, glasačkim listićima.

Nitko ne može glasovati u ime druge osobe.

Glasački se listić tiska u državnoj tiskari koju odredi i izravno nadzire Državno izborno povjerenstvo.

Glasački se listić može tiskati i na Braillevom pismu.

Svaki glasački listić mora imati otisnut serijski broj.

Članak 46.

Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati.

U sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske glasovanje traje dva dana s time da završava na dan kada završava glasovanje u Republici Hrvatskoj.

Birališta se zatvaraju u devetnaest sati, ali će se biračima koji su se zatekli na biralištu omogućiti glasovanje.

Na biračkom mjestu moraju neprekidno biti nazočna najmanje pet članova biračkog odbora ili njihovi zamjenici.

Članak 49.

Birač koji zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom osobom koja je pismena i koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva liste, odnosno ispred imena kandidata za koje birač glasuje.

Slijepi osobe imaju pravo glasovati na glasačkom listiću na Braillevom pismu. Ako slijepi osobe žele glasovati na glasačkom listiću na Braillevom pismu dužne su podnijeti zahtjev gradskom ili općinskom izbornom povjerenstvu, najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora.

Gradsko ili općinsko izorno povjerenstvo obavijestit će Državno izorno povjerenstvo o broju podnesenih zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka radi izrade glasačkih listića na Braillevom pismu.

Državno izorno povjerenstvo donijet će posebnu uputu o izradi glasačkih listića na Braillevom pismu i načinu glasovanja slijepih osoba.

Birač koji nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto obavijestit će o tome birački odbor. Predsjednik biračkog odbora određuje najmanje dva člana biračkog odbora ili zamjenika koji će birača posjetiti u mjestu gdje se nalazi i omogućiti mu glasovanje, vodeći pri tome računa o tajnosti glasovanja.

Predsjednik biračkog odbora dužan je glasovanje birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, kao i glasovanje izvan biračkog mjesta po prethodnoj obavijesti birača, poimenično navesti u zapisniku o radu biračkog odbora.

Članak 72.

Političke stranke, birači koji su predložili kandidate, nevladine udruge i međunarodne organizacije koje djeluju u Republici Hrvatskoj imaju pravo pratiti izbornu promidžbu, tiskanje i

korištenje izbornog materijala, cjelokupnog izbornog postupka, glasovanja, rada izbornih tijela i uvid u sav izborni materijal.